

Nápodoba:

Retozubná hláska. Spodní ret se přiblíží k horním řezákům. Vytvoří se malá úžina a tudý uniká vzduch, který vytváří charakteristický zvuk. U hlásky V je doprovázen hlasem. Jazyk se artikulace neúčastní.

Logopedická chvílka:	Véna a Vanda jedou do pohádkového lesa
Autor:	Jaroslava Kalábová
Pomůcky:	Obrázky pohádkových postaviček k příběhu, papíry, pírka, obrázky, pexeso s písmenem V, metodické listy.

1. Motivace**Véna a Vanda jedou do pohádkového lesa**

V neděli ráno se vzbudila Vanda a šla vzbudit Vénu. „Véno, vstávej,“ volala Vanda. „Venku svítí sluníčko, pojedeme na výlet vlakem do pohádkového lesa.“ Véna vyskočil z postele, umyl se, vyčistil si zuby a učesal si vlasy. Vzal si na sebe kalhoty a svetr. „Vezmeme si s sebou větrovku, kdyby foukal vítr (fí, fí, fí) a pršelo (ťuk, ťuk, prsty do dlaně, ťukání)“, řekla Vanda. Vzali si svačinu a vyrazili na nádraží. Vláček přijížděl a houkal (hú, hú, hú). Koupili si lístky a nastoupili do vlaku. Vláček se rozjížděl (š, š, š, š). Z okna vláčku viděli běžet kolem koně, který klapal kopyty (mlaskání jazyka). Projeli kolem Vodňan a byli v pohádkovém lese. Z lesa vyletěla vrána a sedla si na pole s ovsem. Vanda se lekla, když k ní přiletěla vosa a bzučela (bzz, bzz). Na stromě se hádali vrabci (típ, típ, típ) a pak odletěli k rybníku, kde se chtěli napít vody. Na vrbě seděl vodník Vilém a pozoroval, jak vrabci pijí vodu. Vodník kouřil fajfku a vyfukoval kouř (fú, fú, fú). V hrnečku si uvařil polívku. „Nevylekejte žáby,“ volal vodník na vrabce. Žáby mají koncert a zpívají (kvá, kvá, kvá na písničku Travička zelená). Z rybníka vyskakovaly ryby a dělaly kola a vlny na vodě. Vyplašily kachnu, která vylezla z vysoké trávy a za ní v řadě šla malá káčátka (písnička Káčátka se batolí). Vanda uviděla na louce vedle lesa tancovat vílu Amálku. Víla tančila ve vysoké trávě, foukal vítr (fíííííííí), vlasy a šaty jí vlály. Zpívala si písničku (Uvijeme věneček). Véna vylezl na strom. Vyplašil veverka, která skákala z větve na větve (hop, hop) a schovala se v koruně stromu. Na vedlejším stromě spala sova, která měla velké zavřené oči. Vylétá až v noci a houká (húúúú, húú). Véna volá Vandu: „Já mám velký hlad.“ Sedli si do vlhké trávy a vyndali si svačinu. V lahvičce měli vodu se šťávou a vafle. To je dobrota (ňam, ňam). Jak tak seděli v trávě, pozorovali opatrně v mraveništi mravence, jak nosí vajíčka. „Není tam Ferda Mravenec?“ smála se Vanda. V trávě voněly kytičky a Vanda si k nim přivoněla (nádech nosem a výdech pusou). Když se nasvačili, vydali se hledat vlka a Karkulku. Vlka nenašli, schoval se jim v křoví. V lese potkali pana

Vomáčku z vedlejší vesnice Vilémova. Šel s dětmi Verunkou, Viktorkou, Vilémem, Vendulkou, Vládou a Vojtou také na výlet. „Musíme už domů,“ řekla Vanda. Bude brzo večer. Nasedli do vlaku a ten projel tunelem (húú, húúú). Vraceli se domů veselí a unavení. Těšili se, jak budou ve školce vyprávět, kde byli v neděli. Navečeřeli se, vypili mlíčko a šli spát.

2. Dechová cvičení

- **Vítr fouká** – Nádech nosem a výdech ústy, vítr fouká fííííííííí, foukáme do listu papíru, do pírek, fotbal – na zemi foukáme do zmačkané koule z papíru, přivoníme ke kytičce.
- **Vlak** – Nádech nosem a výdech s prodlouženým ÚÚÚ.
- **Houkání sovy** – Výdech ve spojení Ú s další samohláskou aú, oú, eú.
- **Žába kváká** – Malá žába kváká va, va, velká kváká kváááá, kváááá.

3. Artikulační cvičení

Pohádka o jazýčku

Byl jeden jazýček a ten bydlel v pusince.

Ráno se probudil a protáhl se.

(vypláznout jazyk co nejvíc)

Podíval se nahoru, jestli svítí sluníčko.

(jazyk vysunout nahoru k nosu)

Není venku bláto?

(jazyk vypláznout ven k bradě)

Bylo hezky, a tak šel na procházku.

(jazykem kmitat ze strany na stranu)

Uviděl koníčka a šel si zajezdit, hopsal.

(jazykem klepat o horní patro)

Šel dál a spatřil houpačku, pohoupal se.

(jazyk z úst a dovnitř)

Jazýček už byl unavený a měl žízeň. Napil se mlíčka.

(lízání jazykem)

Umazal si pusinku a musel si ji umýt.

(olizování rtů, horního i spodního)

Už byl večer. Jazyk se vrátil do pusinky a šel spát.

(vypláznout jazyk a zasunout zpět)

Podpůrná artikulační cvičení a zvuky

- Napodobování je výhodné pro dobrou viditelnost artikulačních pohybů.
- Běžné foukání, do proužku papíru, bublinek, na ruce apod.
- Nafouknout obě tváře a pouštět vzduch po troškách ven přes pevný závěr (P, B).
- Stahovat horními zuby Nutellu z dolního rtu, později už jen jako.
- Využijeme přírodní zvuky (letadlo – vvvv).

4. Zrakové a sluchové vnímání

- **Nápodoba zvuků a hlasů** – Jak dělá žába? Jak dělá vítr? Jak dělají vrabci? Jak houká vláček?
- **Tiše a hlasitě** – Rozlišujeme sílu zvuků, co je tiše, co je hlasitě. Děti napodobují zvuky z pohádky Věna a Vanda jedou do pohádkového lesa.
- **Procvičování hlásky** – va, va, va, kva, kva, kva na písničku „Travička zelená“.
- **Rytmizace slov tleskáním** – va-na, va-nič-ka, vo-da, vo-dič-ka, va-ta, va-tič-ka, vá-za, vá-zič-ka, ví-ko, víč-ko, vo-ják, vo-já-ček, vlak, vlá-ček, ves-ta, ves-tič-ka, vi-dle, vi-dli-čka, vě-nec, vě-ne-ček.

Pohybové cvičení (na písničku „Travička zelená“)

- Žabička zelená, z jara celá blažená, (dřep, ruce opřít o zem, pohupovat se v kolenou, 2x opakovat)
- vypere si košiličku, (stoj, předklon, pohyb rukama naznačuje praní)
- usuší ji na sluníčku. (ruce vzpažit ke sluníčku, mávat rukama)
- Kvaky, kvak, kvaky, kvak, (ruce předpažit a prsty obou rukou o sebe klepat)
- je to žabka, je to tak. (ruce složit pod bradu)
- Žabička zelená, z jara celá blažená, (dřep, ruce opřít o zem, pohupování v kolenou, 2x opakovat)
- na sluníčku poskakuje, nožičky si protahuje. (skoky snožmo, unožování do stran)
- Kvaky, kvak, kvaky, kvak, (prsty obou rukou klapají o sebe)
- je to žabka, je to tak. (dřep, ruce složit pod bradu)

5. Rozvoj slovní zásoby

- **Námluvy vodníka** – Vodník chce jít na námluvy, ale musí mít dostatek pentliček. Dítě mu pomáhá. Za každé slovo (nebo dvojici slov či trojici slov) učitelka uváže na vařečku pentle z krepového papíru. Hra končí, dosáhne-li dítě předem domluvený počet mašlí uvázaných na vařečce.

- **Činnosti s obrázkem** – děti vypráví příběh podle obrázku, skládají věty, vymýšlejí jiný příběh. Příloha 1.
- **Činnosti s obrázkovými kartičkami** (příloha č. 2) – Kartičky z přílohy č. 2 vystřihneme a rozložíme na stůl. Děti si můžou libovolně vybírat obrázky a pojmenovat, co na obrázku vidí. Pak určí, kde je hláska „E“. Jestli na začátku slova, uprostřed, nebo na konci. Podle toho kartičky třídí na tři hromádky. Nebo učitelka vybere kartičku sama a ptá se. S kartičkami můžeme hrát pexeso – přílohu si nakopírujeme 2x. Obrázky si větší šikovné děti mohou vybarvit.
- **Slova** – vata, váha, váza, vana, vánočka, válí, váže, voda, vousy, voják, vodník, vozík, vosk, volá, Věna, vesta, vesmír, vejce, venku, věšák, víko, vidí, vlasy, vlna, lev, konev, tykev, ředkev, obuv, mrkev, páv, ve vodě, ovoce, ve vaně, Ivan, balvan, závod, noviny, ovečka

6. Automatizace hlásky

- **Zpíváme písničky na slabiky** va, va, va, kva, kva, kva na písničku „Travička zelená“.
- **Jak dělá** – žába, vítr, vrabci, vláček, napodobujeme zvuky.
- **Rozlišování síly zvuků** (tiše, hlasitě) – Děti napodobují zvuky z pohádky Věna a Vanda jedou do pohádkového lesa.

Básničky:

Vojta volá na Ivanu,
polez z vany ven.
Zavoláme malou Vandu,
půjdem spolu ven.
Venku svítí pěkně slunce,
voní travička,
ve vaničce na nás čeká teplá vodička.

Vendo, Vendo, Venouši,
copak tě to pokouší.
Vendo, Vendo, pojd' ven,
budem válet sudy jen.

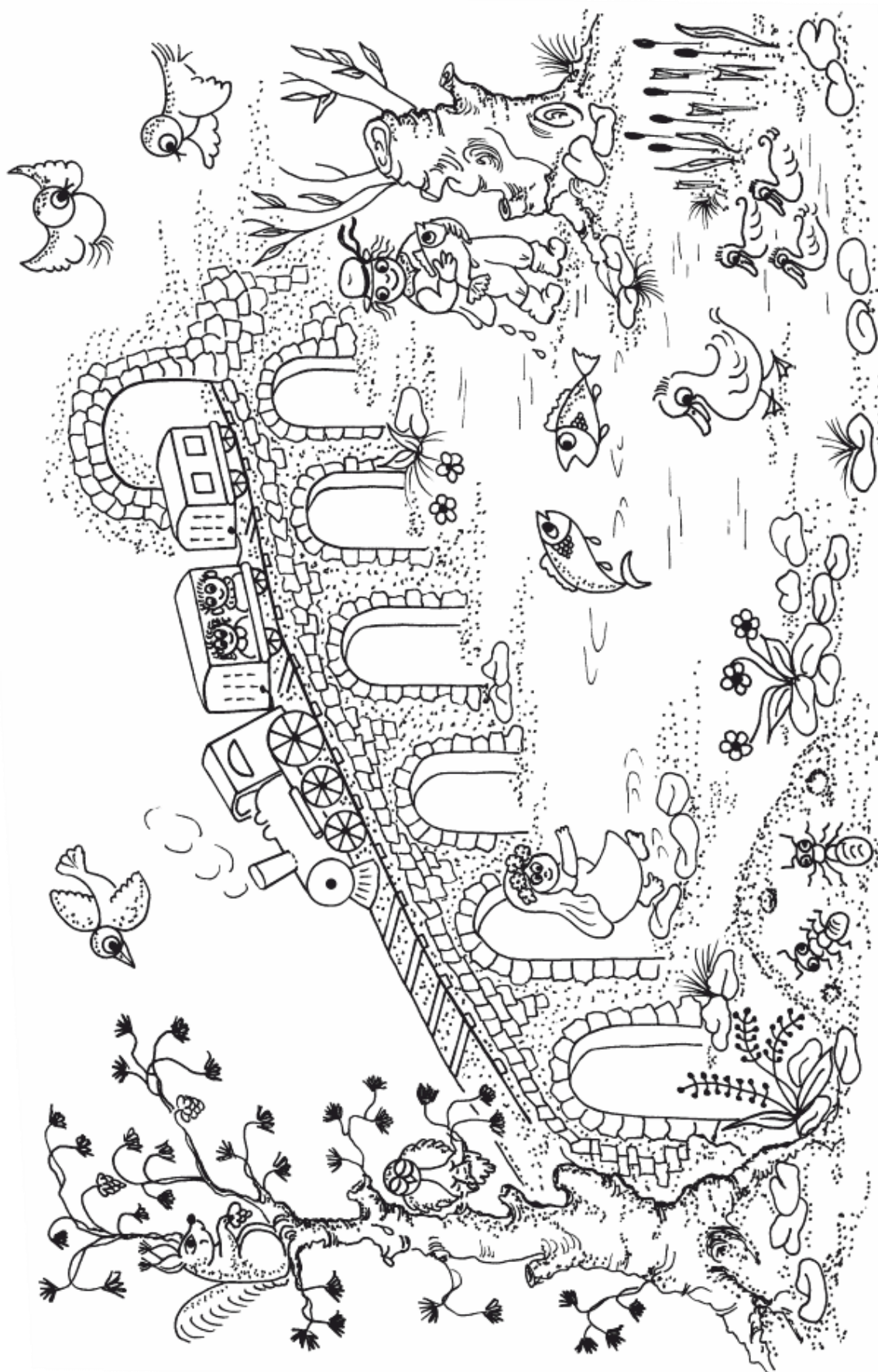
7. Grafomotorické cvičení

- **Písmeno V** – projet tužkou labyrintem ve tvaru písmene, deklamovat básničku. Pracovní list 1.
- **Žabka skáče** – nácvik horního obloučku. Pracovní list 2.

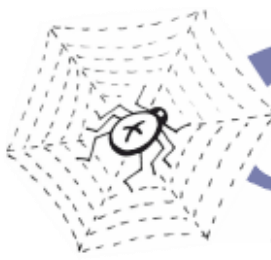

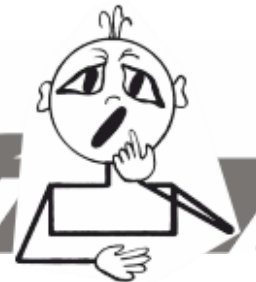

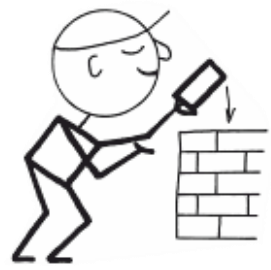
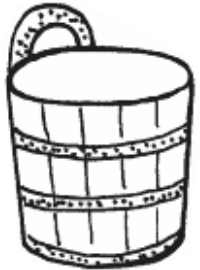

Seznam použité literatury

- HOUSAROVÁ, B. a M. ŠULISTOVÁ. *Logopedická cvičení, 1.díl*. Computer Media s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7402-103-9.
- HASÁKOVÁ, Alena a Ivan HASÁK. *Hádanky dráčka Fráčka*. Ilustrovala Beata BATORSKA. *Hrajeme si s písmenky*. Přikrylová Milada Plus s.r.o., 2006. Barevné kamínky.
- BALCÁRKOVÁ, M., B. KOHUTOVÁ a kol. *Předškolákův rok – do školy jenom krok*. Computer Press, a.s., 2013. ISBN 978-80-251-3279-1.
- KUBÁSKOVÁ, J. *Barevná abeceda*. Machart, 2008. ISBN 978-80-903342-5-0.
- SYNEK, František. *Hlasy a hlásky*. Vyd. 4. Praha: Lubomír Synek – ArchArt, 2008. ISBN 978-80-86638-12-6.
- CHARVÁTOVÁ-KOPICOVÁ, Věra a Šárka BOHÁČOVÁ. *Šimonovy pracovní listy 7, logopedická cvičení II*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-261-4.
- LIPNICKÁ, Milena. *Logopedická prevence v mateřské škole*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0381-0.
- TUČKOVÁ, Jitka. *Řídkanky pro rozvoj řeči*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-241-6.

Příloha č. 1: Povídej příběh o víle a vodníkovi.

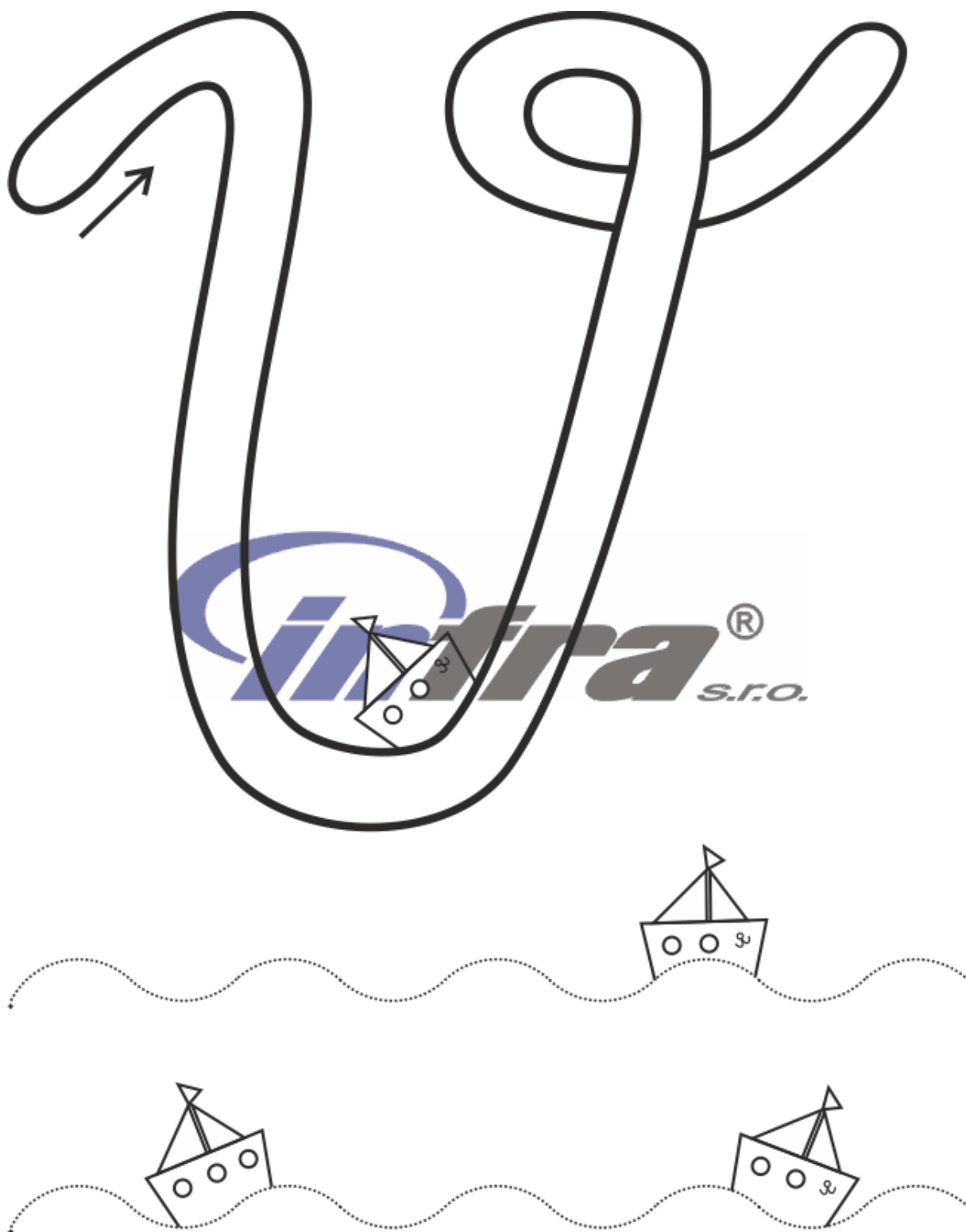

Příloha č. 2: Obrázky pro rozvoj slovní zásoby „V“

JAVOR	KONEV	KONVALINKY	KRÁVA
KRKAVEC	MYSLIVEC	NEVÍM	PÁV
PAVOUK	PODKOVA	PŘEKVAPENÝ	SOVA
STAVĚT	VĚDRO	VELBLOUD	VESTA
VEVERKA	VLAŠTOVKA	VODNÍK	VRÁNA

Pracovní list č. 1: Písmenko „V“

Projeď tužkou labyrint. Labyrint tvoří písmenko „V“. Na „V“ začíná i slovo voda. Vymaluj písmenko modře a dokresli vodu.

Pracovní list č. 2: Žabka skáče

Dokresli tužkou žabí skoky, žabky si vymaluj. Víš, kdo rád číhá na žabku, aby ji ulovil?

